

ВЕЛИКІ МОСТІ — місто Сокальського району [Львівської області](#). Знаходиться на лівому березі р. Рата (притока Зх. Бугу, бас. Вісли), за 33 км від райцентру, за 45 км від обл. центру та за 16 км від залізнич. ст. Гірник. Площа 8,5 км². Насел. 5925 осіб (2001, складає 107,8 % до 1989), переважно українці. Вперше у писем. джерелах згадується під 1472 як поселення Мости, або Міст Белз. воєводства Польс. королівства. Щоб забезпечити переправу через Рату, жит. Мостів зобов'язали побудувати 4 мости. Відтоді насел. пункт почав називатися В. М. 1559 В. М. отримали Маґдебур. право і від цього моменту певний час називалися Августів. У 1-й пол. 17 ст. за рівнем екон. розвитку В. М. були середнім містом свого воєводства, зокрема у ньому налічувалося чотири цехи: ткац., шевський, кравец. і кушнір. 1648 і 1655 місто на короткий час визволили козац. війська. У 2-й пол. 17–18 ст. переживає період занепаду. 1772 входить до складу Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина), у 19 ст. відбувається екон. піднесення. Наприкінці 19 ст. мешканці В. М. поступово втягуються у процес укр. нац. відродження. 1895 у м-ку було скликане нар. віче, на якому промовляв І. Франко. Перед 1-ю світ. війною у м-ку виникли громад. організації: «Просвіта», «Січ», «Сільський господар» та

ін. 1919–39 — у складі Польщі. Від вересня 1939 — у складі УРСР. Від кін. червня 1941 до серед. липня 1944 — під нім.-фашист. окупацією. Від 1940 — місто, 1944–59 — райцентр. У часи сталінізму чимало мешканців В. М. зазнали репресій. Гол. пром. підприємства: ТОВи — «ІНСАС», «Вемо», «Галвемо», «Арома», «Резистор плюс», ВАТ «Рата» (виробництво меблів). У В. М. — заг.-осв. школа, дит. дошкіл. установа, Нар. дім, б-ка, школа мистецтв, Будинок учнів. творчості, парк, відділ. 2-х банків. Реліг. громади: УГКЦ, УПЦ МП, РКЦ, християн віри євангельської. Побл. В. М. найдено кремнієвий наконечник списа початку бронз. віку (2-е тис. до н. е.). У місті народилися видат. музикант А. Рачинський, який очолював придворні капели гетьмана К. Розумовського і рос. імператора Петра III, д-р екон. н. [В. Загорський](#), д-р тех. н. [Л. Куценко](#).

Рекомендована література

1. Кузів С. Висока оцінка шахтарської праці // Вільна Україна. 1977, 20 листоп.;
2. Полянський О. Назва вашого міста // Вперед. 1979, 16 січ.

[Я. Б. Книш](#), [І. М. Дацюк](#)

Бібліографічний опис:

Великі Мости / Я. Б. Книш, І. М. Дацюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32763>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).